

ОГЛЯДИ НАУКОВИХ ВИДАНЬ

Автореферати

Гінда О. М. Поетична творчість української спільноти в Італії початку XXI століття в контексті фольклорної традиції: сюжетика, генологія, інтертекстуальність. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук за спеціальністю 10.01.07 – фольклористика. – Львівський національний університет імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України. – Львів, 2016.

Дисертація є першим у філологічній науці комплексним дослідженням поетичної творчості українських трудових іммігрантів в Італії початку XXI ст. У корпусі віршів, які слугували джерельною базою аналізу, відображено народне сприйняття української трудової міграції четвертої хвилі – наймасовішої за всю історію України. У розвідці обґрунтовано фольклористичний ракурс вивчення заробітчанських віршів як форми репрезентації фольклорного мислення, етнокультурної пам'яті, самоідентифікації та самопрезентації їх авторів. У п'яти розділах праці узагальнено історичні та соціокультурні передумови формування української спільноти в Італії, досліджено феномен масової поезієтворчості трудових мігрантів, зіставлено сюжетно-мотивні парадигми народних пісень про еміграцію і заробітчанських віршів, виявлено їх типологічну подібність. Генологічний аналіз корпусу заробітчанських віршів підтвердив його різножанровість і водночас ідейно-проблемну цілісність. Це дало підстави кваліфікувати доробок як цикл – “панорамне” та різноаспектне висвітлення теми жіночої трудової міграції. Аналіз поетичної творчості крізь призму інтертекстуальності засвідчив її найвиразніші вияви у віршах: заголовкову парадигму (як авантест), діалогізм, функціонування “чужого” слова (італійської лексики). Поетичну творчість українських трудових іммігрантів в Італії розглянуто і як

феноменологічне явище, що акумулює “простір смислів” трудової міграції четвертої хвилі, експлікуючи етноментальний і духовний світ його творців.

П у б л и к а ц і ї:

1. Поетична творчість української трудової спільноти в Італії початку XXI століття в контексті фольклорної традиції: [монографія]. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 546 с.

2. Понятійне поле теоретичної фольклористики (до постановки проблеми) // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2003. – Вип. 31. – С. 32-42.

3. Теоретичні засади зарубіжної фольклористики кінця XX – початку XXI століть: спроба синхронного зрізу (на матеріалі російських досліджень) // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – Вип. 37. – С. 59-65.

4. Жанр фольклорний: маніфестація терміна як проблема // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2007. – Вип. 41. – С. 209-215.

5. Поетичні новотвори українських трудових мігрантів в Італії як предмет фольклористичного дослідження // Міфологія і фольклор. Загальноукр. наук.-освітній журнал. – Львів, 2009. – № 2-3 (3). – С. 27-37.

6. Традиційна культура як засіб самоідентифікації та комунікації у житті і творчості української діаспори в Італії (до постановки проблеми) // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Научный журнал. Серия “Филология. Социальные коммуникации”. – Симферополь, 2010. – Т. 23 (62). – № 2. – Ч. 1. – С. 302-307.

7. Фольклористика і фольклор: до актуалізації проблеми // Держава і регіони. Науково-практичний журнал ПКУ. – Запоріжжя, 2012. – № 1. – С. 87-89.

8. Українська преса в Італії: від історії до сучасності // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия “Филология. Социальные коммуникации”. – Симферополь, 2012. – Т. 25 (64). – № 1. – Ч. 1. – С. 55-61.

9. Українознавчий та україністичний простір в Італії: спроба оглядового дискурсу // Мандрівець. Всеукраїнський науковий журнал. – 2012. – № 2 (березень-квітень). – С. 87–89.
10. Термін фольклор як понятійне та дискусійне поле // Теорія літератури і гуманітарні студії: зб. наук. праць з нагоди сімдесятип'ятиріччя доктора філологічних наук, професора, академіка Академії вищої школи України Романа Гром'яка / упор. І. Папуша // *Studia methodologica*. – Тернопіль: ТНПУ, 2012. – Вип. 34. – С. 62–76.
11. Традиційна культура і фольклор у житті і творчості української діаспори в Італії // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. праць. – К.: КНУ імені Тараса Шевченка, 2012. – Вип. 37. – Ч. 1. – С. 56–64.
12. Коломийка в етнокультурному просторі сучасної української діаспори в Італії // Мандрівець. Всеукраїнський науковий журнал. – 2012. – № 4 / 100 (березень-квітень). – С. 60–65.
13. Експлікація етноментальних цінностей у творчості сучасних українських трудових мігрантів в Італії // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Научный журнал. Серия Филология. Социальные коммуникации. – Симферополь, 2012. – Т. 25 (64). – № 4, Ч. 2. – С. 226–232.
14. Фольклорні вияви у заробітчанських посланнях Президентів Чучмі (за матеріалами християнського часопису українців в Італії “До Світла”) // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. праць. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2013. – Вип. 38. – С. 39–45.
15. Поетична творчість українських трудових мігрантів в Італії як міжкультурний діалог // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Научный журнал. Серия Филология. Социальные коммуникации. – Симферополь, 2013. – Т. 26 (65). – № 1. – С. 460–465.
16. “Чуже” слово в поезіях українських трудових мігрантів в Італії // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Научный журнал. Серия Филология. Социальные коммуникации. – Симферополь, 2013. – Т. 26 (65). – № 4. – Ч. 2. – С. 37–44.
17. Коломийкова стереотипія в поезіях українських трудових мігрантів в Італії // Поетика лірики: зб. наук. праць пам'яті доктора філологічних наук, професора Тетяни Волкової / упор. І. Папуша // *Studia methodologica*. – Тернопіль: ТНПУ, 2013. – Вип. 35. – С. 83–89.
18. Часопис “До Світла” як “народний літопис” української трудової імміграції в Італії кінця ХХ – початку ХХІ століть // Українознавчий альманах. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2014. – Вип. 15. – С. 78–81.
19. Концепт “мати” в українських народних піснях про еміграцію і поезіях сучасних заробітчани в Італії // Міфологія і фольклор. Загальноукр. наук.-освітній журнал. – Львів, 2015. – № 1–2 (18). – С. 59–69.
20. How Hutsul Dance “Kolomyyka” Functions as a Genre in Creative Works of Ukrainian Diaspora in Italy // *East European Studies*. East European and Balkan Institute, Center for International Area Studies, Hankuk University of Foreign Studies. – 2012. – Vol. 33. – P. 313–336.
21. Современное поэтическое творчество украинской диаспоры в Италии: свій традиційний мир в чужому пространстві // Научный альманах “Традиционная культура”. – Москва, 2012. – № 2. – С. 30–42.
22. Folklore, Ethnocultural and Ethnomental Elements in New Poetic Coinages of Ukrainian Working Migrants in Italy // *East European Studies*. East European and Balkan Institute, Center for International Area Studies, Hankuk University of Foreign Studies. – 2012. – Vol. 29. – P. 288–306.
23. Синтез літературного і фольклорного в поетичній творчості українських трудових мігрантів в Італії // *Spheres of Culture*. Lublin. Journal of Philological, Historical, Social and Media Communication, Political Science and Cultural Studies. Maria Curie-Sklodovska University of Lublin Faculty of Humanities, Branch of Ukrainian Studies. – 2013. – Vol. IV. – P. 110–117.
24. Ukrainian Space in Italy: an Attempt at Review Essay // *Spheres of Culture*. Lublin. Journal of Philological, Historical, Social and Media Communication, Political Science and Cultural Studies. Maria Curie-Sklodovska University of Lublin Faculty of Humanities, Branch of Ukrainian Studies. – 2013. – Vol. VI. – P. 300–308.
25. Інтердисциплінарні методики у вивченні магіко-сакральних традиційних практик (за матеріалами міжнар. наук.-практ.

конф. заходів 2003-2004 років) // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2006. – Вип. 37. – С. 506-511.

26. Українська традиційна культура як структуруючий фактор життя і творчості української діаспори в Італії // Традиційна культура діаспори: зб. наук. праць. Матер. міжнар. наук. конф. “Одеські етнографічні читання” / Одеський нац. ун-т імені І. І. Мечникова. – Одеса, 2012. – С. 69-81.

27. Устами самовидців (історія української трудової еміграції в Італії кінця ХХ – початку ХХІ століть на сторінках часопису “До Світла”) // Міфологія і фольклор. Загальноукраїнський науково-освітній журнал. – Львів, 2013. – № 4 (15). – С. 58-67.

28. “Заробітчанська” тематика в сучасному українському фольклорі як пролонгація й оновлення традиції // Родина Колесів – спадкоємність науково-мистецьких традицій (з нагоди 140-річчя від дня народження академіка Філарета Колесси): зб. наук. праць та матеріалів. Серія “Українська філологія: школи, постаті, проблеми”. – Львів: Львів. нац. ун-т імені Івана Франка, 2013. – Вип. 13. – С. 179-202.

Дядченко Л. С. Міфопоетичний простір у ліриці Тараса Федюка (київський період). – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.01.06 – теорія літератури. – Київський національний університет імені Тараса Шевченка Міністерства освіти і науки України. – Київ, 2015.

У дисертаційній роботі вперше здійснено комплексний аналіз міфопоетичного простору лірики київського періоду Т. Федюка: проаналізовано міфологічні мотиви творчості поета в їх взаємодії та еволюції міфопоетичних систем, які створив автор; виявлено закономірності сучасної міфотворчості, які забезпечують символічний вимір мистецтва. У роботі розроблено авторську типологію парадигм міфопоетичного простору, характерну для лірики. Проаналізовано такі концепти, як локус, місце, місцевість, територія, що генерують єдиний міфопоетичний простір, який підтримує міфоонтологічну матрицю реальності; з’ясовано їхні відмінності. Із позицій авторського підходу досліджено пряму залежність між поділом міфопоетичного простору на два типи та суб’єктивним подвоєн-

ням (код двійництва) і з’ясовано, що міфопоетичний простір виражається у варіативності концепту шляху, локусів, суб’єктивної структури, межі та її видах, втілених у персоніфікованих межах. Отже, ці специфічні особливості відрізняють творчість Т. Федюка як представника сучасної лірики від інших авторів.

П у б л і к а ц і ї:

1. Топос дороги та лабіринту в міфопоетичному просторі текстів “київського періоду” Тараса Федюка // Літературознавчі студії КНУ. – Вип. 39 (Ч. 1). – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2013. – С. 325-332.

2. Функція жінки як межі в міфопоетичному просторі збірки “Транснестрія” Тараса Федюка // Літературознавчі студії КНУ. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2013. – Вип. 37 (Ч. 1). – С. 252-258.

3. Результат поділу міфопоетичного простору: двійник (на матеріалі поезії Тараса Федюка) // Літературознавчі студії КНУ. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2013. – Вип. 42 (Ч. 1). – С. 352-359.

4. Міфопоетичний образ будинку в текстах “київського періоду” Тараса Федюка // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Літературознавство. – Тернопіль: ТНПУ, 2014. – Вип. 39. – С. 70-74.

5. Causes of Following the Path in Mithopoetic Space of Texts by Taras Fediuk: Freedom and Loneliness // Spheres of Culture (journal of Philological, Historical, Social and Media Communication, Political Science and Cultural Studies). – Lublin: Maria Curie-Sklodowska University, 2014. – Vol. IX. – P. 128-135.

6. Категорії міфопоетичного простору: локус, місце, місцевість, територія // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Літературознавство. – Тернопіль: ТНПУ, 2015. – Вип. 42. – С. 173-176.

7. Концепт межі, його семантика та втілення в текстах “київського періоду” Тараса Федюка // Літературознавчі студії КНУ. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2015. – Вип. 43 (Ч. 1). – С. 214-221.

Антоненко З. П. Міфопоетика та лінгвосоціотика асоціативів у російських чарівних казках. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціаль-

ності 10.02.02 – російська мова. – Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Міністерство освіти і науки України. – Київ, 2014.

Дисертація присвячена комплексному вивченню міфопоетики та лінгвoseміотики психологічних асоціативів у російських чарівних казках. У роботі системно описано особливості організації сакральної-міфопоетичної мови східних слов'ян і російської чарівної казки зокрема, здійснено спробу реконструювання архаїчних смислів сакральної мови східних слов'ян, визначено поняття “психологічний асоціатив” і описано феноменологію ситуацій сакральної історії особистості та соціуму східних слов'ян, досліджено природу ізофункціональності міфопоетичних образів у російських чарівних казках. На основі аналізу осмислено й визначено поняття психологічного асоціативу як різновиду асоціатив між феноменами мікрокосму і макрокосму, смислоформ, системно вербалізованих у контекстах перехідних ситуацій сакральної історії особистості та соціуму; обґрунтовано поняття психологічного асоціативу у світлі теорії сакрального, фрейдомової теорії та теорії можливих світів; поняття “можливий світ” осмислено як феномен сфери лінгвоміфопоетики: визначено спектр сакральних ситуацій (народження, ініціація (хрещення), сватання, весілля, народження дитини, молитва, заклинання, “пролиття сакральних соків” та ін.) і принципи структурування лінгвістичних ситуацій переходу між світами; виявлено типологію психологічних асоціативів тощо.

П у б л і к а ц і ї:

1. Психологические асоциативы и их реализация в русской волшебной сказке: медиаторы между мирами // Мовні і концептуальні картини світу. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2011. – Вип. 36. – С. 41–45.

2. Пространственные и темпоральные маркеры ирреальности в русских волшебных сказках // Нова філологія: зб. наук. праць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2012. – № 52. – С. 50–54.

3. Психологические асоциативы в русских волшебных сказках: ситуация инициации // Studia Linguistica: зб. наук. праць. – К.: Київський університет, 2012. – Вип. 6. – С. 3–8.

4. Лингвoseміотика психологических асоциативов: мифологема “кровь” и “слезы” в русских волшебных сказках // Мовні і концептуальні картини світу. – Вип. 41. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2012. – С. 27–33.

5. Изоморфы “круга” и “вращения” в структуре психологических асоциативов восточных славян (на материале русских волшебных сказок) // Мовні і концептуальні картини світу. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2012. – Вип. 43. – С. 32–38.

6. Психологические асоциативы восточных славян в свете теории сакрального // Мовні і концептуальні картини світу. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2013. – Вип. 46. – Ч. 1. – С. 89–99.

7. Психологические асоциативы восточных славян в зеркале теории возможных миров // Мова і культура. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. – Вип. 16. – Т. IV (166). – С. 20–25.

8. Состав ситуаций сакральной истории личности в русских волшебных сказках // Мова: науково-теоретичний часопис з мовознавства. – Одеса: Астропринт, 2014. – № 20. – С. 135–139.

9. Теория возможных миров в восточнославянской мифопоэтической парадигме // European Applied Sciences. – 2013. – 6 (2) June. – P. 57–61.

10. Маркеры реальных и ирреальных миров в русских волшебных сказках // Мовні і концептуальні картини світу. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2014. – Вип. 47. – С. 66–72.

Чибор І. С. Репрезентація міфологічного етнокоду культури в українській фразеології. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова. – Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Міністерство освіти і науки України. – Чернівці, 2016.

Дисертацію присвячено аналізу особливостей репрезентації міфологічного етнокоду культури в українській фразеології. У роботі здійснено етнолінгвістичний аналіз української фразеології, мотивованої слов'янською міфологією (на матеріалі фольклорних і лексикографічних джерел XVIII – XXI ст.). Уточнено структуру міфологічного етнокоду культури завдяки виокремленню центральної (уявлення про слов'янських богів, демонічних і напівдемонічних істот) та периферійної (поєднання міфологічних і християнських уявлень, анімізація сил та явищ при-

роди, міфологічне трактування проміжків часу, простору тощо) частин. На периферії етнокоду виокремлено міжкодові переходи: міфологічно-християнський, міфологічно-природний, міфологічно-темпоральний, міфологічно-просторовий тощо; проаналізовано особливості їх реалізації. З'ясовано етнокультурне підґрунтя виникнення досліджуваних фразеологічних одиниць, уточнено етимології окремих із них.

П у б л і к а ц і ї:

1. Фразеологізовані етносполучення з компонентом-темпоронімом *тиждень* // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. – Симферополь: Таврический нац. ун-т им. В. И. Вернадского, 2012. – Т. 25 (64), № 2 (2). Серия: Филология. Социальные коммуникации. – С. 75–79.

2. Фразеологізовані етносполучення, мотивовані темпоральним кодом культури // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. – Симферополь: Таврический нац. ун-т им. В. И. Вернадского, 2012. – Т. 25 (64), № 3(2). Серия: Филология. Социальные коммуникации. – С. 230–237.

3. Календарні обряди як відображення кодів та етнокодів культури в українській фразеології // Науковий вісник Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича: зб. наук. праць / наук. ред. Попович М. М., Скаб М. С. – Чернівці: Рута, 2013. – Вип. 659: Романо-слов'янський дискурс. – С. 110–113.

4. Міфологічний код культури серед інших етнокультурних кодів // Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: зб. наук. праць / наук. ред. Бунчук Б. І. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2014. – Вип. 732–733: Слов'янська філологія. – С. 290–294.

5. Слов'янські боги в українській фразеології // Мандрівець. – Тернопіль, 2015. – № 1 (115). Січень-лютий. – С. 77–80.

6. Інтерпретація напівдемонологічних уявлень у фразеології української мови // Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – Вип. 2 (80). – С. 289–296.

7. Міфологічно-християнське кодування у фразеологічних одиницях української мови // Науковий вісник Чернівецького на-

ціонального університету ім. Юрія Федьковича: зб. наук. праць / наук. ред. Бунчук Б. І. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. – Вип. 752: Слов'янська філологія. – С. 154–162.

8. Реалізація представлений о духах природних локусов в українській фразеології // Молодой ученый. – Казань, 2015. – № 9. – С. 1443–1446.

9. Інтерпретація духовно-особистісного коду культури у фразеологічних одиницях з компонентом душа // Семантика мови і тексту: матеріали XI Міжнародної наукової конференції (Івано-Франківськ, 26–28 вересня 2012 р.). – Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-т, 2012. – С. 673–675.

10. Відображення анімістичного світогляду українців у фразеології // Українська мова у XXI столітті: традиції і новаторство: тези доповідей II Всеукраїнського лінгвістичного форуму молодих учених, Київ, 24–26 квітня 2012 р. – К.: ІУМ НАНУ, 2012. – С. 314–317.

11. Репрезентація етіологічного мікрокоду культури у фразеологізмах із компонентом 'лихоманка' // Матеріали ХІІ Научної конференції професорсько-преподавального складу, аспірантів і студентів "Дни науки ТНУ ім. В. И. Вернадского". – Симферополь: ДИАЙПРИ, 2012. – С. 120–121.

12. Відображення поминальних обрядодій у фразеологізованих етносполученнях з компонентом-темпоронімом *день* // Матеріали ХІІІ Научної конференції професорсько-преподавального складу, аспірантів і студентів "Дни науки ТНУ ім. В. И. Вернадского". – Симферополь: ДИАЙПИ, 2013. – С. 132–133.

13. Календарно-обрядна етнокодировка фразеологічних одиниць с компонентом-геортонімом *Великдень* // Сборник материалов X Международной заочной научно-практической конференции "Филология и лингвистика: современные тренды и перспективы исследования" (25 февраля 2013 г.). – Краснодар, 2013. – С. 66–70.

Шебуренкова Т. В. Поетика національного міфу в романній творчості Пола Остера. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.01.04 – література зарубіжних країн. – Чорноморський державний університет ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2016.

Дисертацію присвячено дослідженню маловивченої в українському та зарубіжному літературознавстві проблеми міфопоетики американського письменника Пола Остера. На основі аналізу романістики письменника ("Нью-йоркська трилогія", "Храм Місяця", "Левіафан", "Містер Вертіго". "Книга ілюзій", "Ніч Оракула") з'ясовано характер міфологічної складової його творчості як цілісної системи сприйняття Америки, її національної ідентичності в умовах глобалізаційних процесів і постмодерністською світоглядом. Визначено історико-теоретичні та культурологічні засади і складові національної міфології США. Проаналізовано пуританський міфічний дискурс (пілігримство, архетип пастиря, топос Міста на пагорбі та Едема) у романній творчості П. Остера. Встановлено особливості логоцентричного концепту національної міфології у романах письменника. Доведено, що логоцентрична проблематика в романах П. Остера виступає в контексті дискусії навколо "плавильного тигля" і мультикультурності сучасного американського суспільства. Міф про те, що Америка була створена силою пуритансько-біблійного слова, яке визначало бачення її майбутнього, має значний вплив на світобачення і поведінку героїв його творів. З'ясовано специфіку інтерпретації міфу про "американську мрію" в романах П. Остера. Показано, що розчарування в ідеалах, дисгармонія між особистими життєвими орієнтирами й офіційними цінностями створюють підстави для деконструкції міфів, скептичного й навіть ворожого ставлення до національної міфології.

П у б л і к а ц і ї:

1. Міфологічний хронотоп фронтиру в подорожах героїв в романі Пола Остера "Містер Вертіго" // Сучасні літературознавчі студії: зб. наукових праць. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2009. – Вип. 6. Подорож як літературознавча та культурологічна проблема. – С. 70–77.

2. Специфіка функціонування пуританського комплексу міфів у романі Пола Остера "Скляне місто" // Вісник Харківського національного університету імені В. Каразіна. – Харків, 2010. – № 910. – Серія: Філологія. – Вип. 60. – Ч. II. – С. 192–196.

3. Функціонування національної міфології у контексті глобалізації (на матеріалах роману Пола Остера "Ніч Оракула" // Літературознавчі обрії. Праці молодих учених /

Інститут літератури ім. Т. Шевченка НАН України. – 2010. – Вип. 16. – С. 67–72.

4. Концепт свободи як один із компонентів міфу про американську мрію у романі Пола Остера "Левіафан" // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Серія Філологія. Літературознавство. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2010. – 141. – Вип. 128. – С. 116–119.

5. Концепт слова в романах Пола Остера // Вестник Брянского государственного университета. – 2013. – № 2. – История. Право. Литературоведение. Языкознание. – Брянск: РИО БГУ, 2013. – С. 265–268.

6. Роль міфологічного хронотопу у сучасній американській літературі (на прикладі творчості П. Остера) // Мовна освіта в контексті діалогу культур. Міжвузівська науково-практична конференція молодих науковців (Чернігів, 13 квітня 2007 р.) – Чернігів: Вітсервіс, 2007. – С. 6–7.

7. Фронтир як "кузня" американського характеру у романах П. Остера "Містер Вертіго" та "Храм Місяця" // Сполучені Штати Америки у сучасному світі: політика, економіка, право, суспільство. Частина 2. – II Міжнародна науково-практична конференція (15 травня 2015 року, м. Львів). – Львів: Центр американських студій ФМВ ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – С. 823–831.

8. Лінгвістична філософія і пуританський концепт слова у романній творчості Пола Остера // Суспільні науки: історія, сучасність, майбутнє. Міжнародна науково-практична конференція. – К., 2015. – С. 88–92.

Кирилюк С. В. Лінгвокогнітивні характеристики концепту WEG/ДОРОГА в німецькій народній казці. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.02.04 – германські мови. – Запорізький національний університет. – Запоріжжя, 2016.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню структури й змісту концепту WEG/ДОРОГА в концептосистемі німецької народної казки. Систематизовано підходи до тлумачення базових понять *народна казка, текст, дискурс, концепт, фрейм, фрейм-сценарій, слот*, виокремлено лексичні засоби номінації концепту WEG/ДОРОГА й структуровано семантичний простір імені концепту.

ту – лексеми *der Weg* та її синонімів. Систематизовано мовні засоби, що об'єктивують концепт WEG/ДОРОГА в німецьких народних казках, побудовано номінативне поле цього концепту. Номінативне поле концепту WEG/ДОРОГА представлено субстантивними, дієслівними, адвербіальними лексичними номінаціями, вільними та формальними словосполученнями. Особливу роль в експлікації досліджуваного концепту відіграють дієслова руху, якими актуалізується широкий спектр характеристик конвенту: динамічність, цілеспрямованість, тривалість. Лексичні одиниці мають як нейтральне значення, так і оцінний компонент. У структурі концепту WEG/ДОРОГА виокремлено ядро, приядерну зону та периферію, а межі між названими компонентами дифузні й не цілком визначені, диференціація та наповнення окремих ділянок номінативного поля умовна та неоднозначна. З огляду на обсяг і зміст репрезентації знань, що їх фіксує концепт WEG/ДОРОГА в німецьких народних казках, його визначено як фрейм-сценарій, який актуалізує послідовність кількох епізодів у часі, стереотипних епізодів за ознакою руху, розвитку. Створено універсальну модель фрейм-сценарію зазначеного концепту, що містить предметноцентричний, акціональний, ідентифікаційний та посесивний фрейми. Встановлено особливості функціонування мовних засобів, що репрезентують концепт WEG/ДОРОГА у просторово-часовій організації тексту німецької народної казки, виявлено специфіку змісту макромоделей простору й часу, заданих цим концептом.

П у б л і к а ц і ї:

1. Мовні засоби організації часового континууму в народних казках // Нова філологія. Збірник наукових праць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2009. – № 36. – С. 264–268.
2. Фреймова організація концепту ДОРОГА в німецьких народних казках // Мова і культура. Науковий журнал. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – Вип. 13. – Т. 1 (137). – С. 101–107.
3. Номінативне поле концепту ДОРОГА в німецьких народних казках // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. – Чарків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – Вип. 64. – № 930. – С. 153–157.

4. Дієслівна парадигма номінативного поля концепту ДОРОГА (на матеріалі німецьких народних казок) // Наукові записки. Серія Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. – Вип. 104 (2). – С. 232–236.

5. Семантичний рух лексеми *der Weg* // Наукові записки. Серія “Філологічна”. – Острого: Видавництво Національного університету “Острозька академія”. – Вип. 24. – 2012. – С. 122–125.

6. Пространственный код понятия ДОРОГА в немецкой народной сказке // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов: Грамота, 2014. – № 2 (32): в 2-х ч. – Ч. II. – С. 104–107.

7. До питання дефініції народної казки // Knowledge society. Сборник научных докладов общества знаний. – Лодзь, 2014. – № 2, ч. 5 / 2. – С. 51–54.

8. Вербалізація концепту WEG/ДОРОГА через категорію часопростору (на матеріалі німецьких народних казок) // Scientific achievements 2015. – Prague: Science & Genesis, 2015. – Vol. 1. – P. 165–168.

9. Особливості народної казки в когнітивному аспекті // Сучасні тенденції освіти. Збірник наукових праць професорсько-викладацького складу та студентів за матеріалами III наукової конференції. – Миколаїв: МДУ. – 2010. – С. 76–82.

10. Концепт Шлях у світі фразеології // Міжкультурна германістика в українському контексті: матеріали регіон. наук.-практ. конф. – Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2010. – С. 76–81.

11. Мовні засоби організації руху в німецьких народних казках // Актуальні проблеми філології: мовознавство, перекладознавство, методика викладання філологічних дисциплін: матер. I Міжвузівської наук.-практ. конф. 2010 р. – Маріуполь: Приазовський державний технічний університет, 2010. – С. 138–141.

12. Лексико-семантичні варіанти змістовного мінімуму лексеми *der Weg* // Міжкультурна германістика в українському контексті: матер. II регіон. наук. конф., 2011 р. – Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського. 2011. – С. 42–45.

13. Концептуальність категорії часу в казковому дискурсі // Міжкультурна германістика в українському контексті: матеріал-

ли III Міжрегіональної наук. конф., 2012 р. – Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2012. – С. 32–37.

14. Специфіка використання часових форм в німецькій народній казці // Сучасні тенденції освіти: збірник наукових праць професорсько-викладацького складу та студентів за матеріалами VI наукової конференції. – Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2013. – С. 320–324.

15. Поняття концепту в сучасних лінгвістичних дослідженнях // Сучасні тенденції науки та освіти: актуальні проблеми германістики та перекладознавства: збірник наукових праць. – Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського. – 2014. – С. 32–38.

16. Дискурсивний простір народної казки // *Contemporary Tendencies in Science and Education: Studies of Ok: Germanic, Romance Languages and Translation: Materials digest of the International Scientific and Practical Internet Conference.* – Mykolaiv, 2015. – P. 59–64.

Суворова Т. М. Система словесних образів американської фольклорної балади XVIII–XX століть: когнітивно-семіотичний та лінгвосинергетичний аспекти. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.02.04 – германські мови. Херсонський державний університет Міністерства освіти і науки України. – Херсон, 2016.

У дисертації виявлено когнітивно-семіотичні особливості формування системи словесних образів та встановлено лінгвосинергетичні принципи її функціонування в американських фольклорних баладах. Реконструйовано лінгвокогнітивні та лінгвосинергетичні механізми образотворення в американських фольклорних баладах XVIII – XX ст. Визначено специфіку структурно-семантичної, композиційно-синтаксичної та жанрової єдності системи словесних образів. Виявлено особливі лінгвокогнітивні способи осягнення світу – концептуальні морфофаза, ароморфофаза та метаморфофаза. Розкрито лінгвокогнітивний принцип формування образності – трансмірний перехід, що уможливило зміну дологічних структур знання на логічні з подальшою вербалізацією їхніх концептуальних ознак. З'ясовано лінгвосинергетичні принципи функціонування

системи словесних образів американських фольклорних балад: синергетичність та емерджентність, які впливають на формування конгеніального образу твору.

П у б л і к а ц і ї:

1. Синергія образної системи американських фольклорних балад XVIII – XX століть: (монографія). – Дніпропетровськ: “Середняк Т. К.”, 2015. – 456 с.

2. Англо-шотландська традиційна народна балада (проблема термінології) // *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія “Лінгвістика”*: збірник наукових праць. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2006. – Вип. III. – С. 194–197.

3. Характеристика системи словесних образів американських балад у світлі лінгвосинергетичного підходу // *Наукові записки. Серія: Філологія* збірник наукових праць / наук. ред. Іваницька Н. Л. – Вінниця, 2008. – Вип. 10: у 2-х т. – Ф 2. – С. 248–253.

4. Роль зв'язку в системі словесних поетичних образів американської балади // *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка.* – Вип. 48. – Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – С. 210–215.

5. Американська фольклорна та авторська балада: походження, константні та перемінні ознаки // *Науковий вісник Чернівецького університету (збірник наукових праць).* – Чернівці: ЧНУ, 2009. – Вип. 441–443: Германська філологія. – С. 232–237.

6. Архетип як смислотвірна складова словесних образів // *Наукові записки Національного університету “Острозька академія”.* Серія філологічна: збірник наукових праць / укладачі: І. В. Ковальчук, О. Ю. Костюк, С. В. Новоселецька. – Острог: Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2015. – Вип. 51. – С. 94–97.

7. Властивості образної синергетичної системи художнього цілого (ендогенні параметри) // *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Серія “Філологія. Педагогіка. Психологія”*: (науковий збірник) / за заг. ред. З. О. Валюх. – К.: Київський національний лінгвістичний університет, 2015. – С. 283–292.

8. Лінгвокультурологічний аспект дослідження образності американських фольклорних балад // *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Лінгвістика*: збірник наукових праць. – Херсон: Херс. держ. ун-т, 2015. – Вип. 22. – С. 214–216.

9. Модальний модус образності баладного твору // Наукові праці (науково-методичний журнал). – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – Вип. 241. – Т. 253. Філологія. Мовознавство. – С. 91-94.

10. Образність американських фольклорних балад: когнітивно-семіотичний аспект // Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: “Філологічні науки” (мовознавство): (збірник наукових праць). – Дрогобич, 2015. – № 3. – С. 278-285.

11. Організуюча функція образності в американських фольклорних баладах // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія “Філологія”: (науковий збірник). – Одеса: Видавничий дім “Тельветика”, 2015. – № 15. – Т. 2. – С. 144-148.

12. Методика дослідження образності американських фольклорних балад // Science and Education a New Dimension. Philology. Budapest, 2015. – (“Philology and Linguistics in the Digital Age – 2015”). – III (10), Issue 47. – P. 106-110.

13. Голограмма как эффект контрапунктной организации системы словесных образов баллады // Известия ГГУ им. Ф. Скорины. – 2014. – № 4. Гуманитарные науки. – С. 148-152.

14. Словесні образи американської балади як синергетична система // Сучасні проблеми та перспективи дослідження романських і германських мов і літератур (Донецьк, 28-29 січня 2008 р.): друковані тези доповіді за матеріалами VI Міжвузівської конференції молодих учених / ред. колегія В. Д. Каліущенко (відп. ред.), М. Г. Сенів, Ш. Р. Басиров, Л. Б. Ніколаєва. – Донецьк: ДонНУ, 2008. – Т. 2. – С. 95-96.

15. Поняття системи словесних поетичних образів на прикладі американських фольклорних балад: когнітивно-семіотичний аспект // Актуальні проблеми філології: мовознавство, літературознавство, методика викладання філологічних дисциплін / за заг. ред. І. Соколової. – Маріуполь, 2009. – С. 289-296.

16. Екзогенні властивості образності баладного тексту // Нове у філології сучасного світу: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 12-13 червня 2015 р. – Львів: ГО “Наукова філологічна організація “ЛОГОС”, 2015. – С. 115-117.

17. Ендогенні властивості образності американських фольклорних балад // Тенденції та перспективи формування професійної лексики. Доповіді V Міжвузівського науково-практичного семінару, присвяченого питанням функціонування професійного мовлення, лінгвокультурологічному та соціокультурному аспектам філології. – Ірпінь: Національний ун-т ДПС України, 2015. – Вип. V. – С. 72-75.

18. Когнітивні та вербальні обмеження образності американських балад // Американські та британські студії: мовознавство, літературознавство, міжкультурна комунікація (збірник наукових праць) / за заг. ред. А. Г. Гудманяна, О. Г. Шостак. – К.: Талком, 2015. – С. 165-167.

19. Системний підхід до вивчення образності американських фольклорних балад // Сучасна філологія: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень: міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 26 червня 2015 року. – Одеса: Південно-українська організація “Центр філологічних досліджень”, 2015. – С. 61-64.

20. Структура образності американських фольклорних балад // (Електронний ресурс): (матеріали IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції “Філологія XXI століття: теорія, практика, перспективи”, Одеса, 24 квітня 2015 р.). – Одеса, 2015. – С. 68-69.

21. Формування словесної образності баладного тексту // The 7th International Conference on European Conference on Languages, Literature and Linguistics: (materials of the conference. Vienna, June 26, 2015). – Vienna: “East West” Association for Advanced Studies and Higher Education GmbH, 2015. – P. 33-37.

Коваль Т. В. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до використання музичного фольклору в навчально-виховній роботі з учнями. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Міністерство освіти і науки України. – Вінниця, 2015.

Дисертація присвячена дослідженню проблеми підготовки майбутніх учителів початкових класів до використання музичного фольклору в навчально-виховній роботі з учнями. Визначені, обґрунтовані й експериментально перевірені педагогічні умови ефективної підготовки студентів до означеної діяльності. З'ясовані критерії та рівні готовності майбутніх фахівців до використання музичного фольклору в навчально-виховній роботі з молодшими школярами. У роботі доведено, що впровадження методики підготовки майбутніх учителів початкових класів до використання музичного фольклору в навчально-виховній роботі з учнями на основі визначених педагогічних умов та етапної реалізації (знаннєво-мотиваційний, інтерпретаційно-творчий, операційно-діяльнісний етапи) сприяє позитивним змінам у рівнях професійної компетентності студентів щодо означеної діяльності.

П у б л і к а ц і ї:

1. Український фольклор як засіб формування музичної культури майбутніх учителів початкової школи // Наукові записки: зб. наук. праць ВДПУ ім. М. Коцюбинського / гол. ред. М. І. Сметанський. – Вінниця: Діло, 2005. – Вип. 15. – С. 26–27.
2. Використання фольклорно-етнографічних традицій у вихованні національної самосвідомості майбутніх учителів початкових класів і музики // Вісник Черкаського університету / гол. ред. В. В. Масненко. – Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2006. – Вип. 81. – С. 65–69.
3. Естетичне виховання майбутніх учителів на прикладах народних дум та історичних пісень // Проблеми модернізації навчально-виховного процесу: Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Ушинського. – Одеса, 2007. – С. 238–242.
4. Виховний аспект етнотрадицій українського народу // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. праць / редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця, 2007. – Вип. 14. – С. 35–38.
5. Використання народнопісенної спадщини Миколи Леонтовича у мистецькій підготовці майбутніх учителів початкових класів // Педагогічна освіта: теорія і практика: збірник наукових праць / ред. кол.: Л. Д. Березівська, М. С. Ващуленко, Л. П. Величко та ін. ; Кам'янець-Подільський національний університет ім. О. Огієнка. – Кам'янець-Подільський: Зволейко Д. Г., 2012. – Вип. 12. – С. 357–361.
6. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до використання музичного фольклору в навчально-виховному процесі початкової школи // Вісник Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ, 2013. – Вип. XLVI. – С. 27–33.
7. Структура професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів щодо використання музичного фольклору в освітньому процесі // Гуманітарний вісник ДВНЗ “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”: зб. наук. праць. – К.: Гнозис, 2015. – Додаток до вип. 35, т. IX (60): тематичний випуск “Вища освіта”. – С. 375–382.
8. Реалізація виховного потенціала народної пісні в українській етнопедагогіці // Вісник Мазырського державного педагогічного університету імені І. П. Шамякіна: науковий часопис / гол. ред. В. В. Валетау. – Мазыр: УА МДПУ імені І. П. Шамякіна, 2014. – С. 77–82.